

مصاحبه

از بيانات

حضرت ملجا الامجاد و ملاذ الاوتاد العالم الصمداني و العارف السبحاني
المؤيد بالتأيدات الربانية و مبین الاسرار الالهية قطب العارفين و صالح
المؤمنين آية الله العظمى في الارضين المولي المؤمن

مولانا الحاج شيخ محمد حسن صالحعليشاه قدس الله سره العزيز

مصاحبه با حضرت آقای صالح علیشاه

این مصاحبه را مخبر روزنامه‌ای خارجی در تاریخ ۱۳۲۹/۸/۷ شمسی در بیدخت گناباد با حضرت ایشان انجام داده و توسط یکی از برادران ایمانی در همان زمان ترجمه شده است.

س - ممکن است از آستان اقدس اعلائی عالی استدعا نمایم که بفرمایید نام طریقه آن حضرت و اتباعی را که راهنمایی می‌فرمایید و پیروان هستند، چیست؟
ج - از زمان حضرت رسول، پیغمبر مسلمین، صلوات الله و سلامه علیه، به بعد، مردم ما را "صوفی" می‌نامند و به فارسی "درویش" می‌خوانند و خودمان "فقیر" می‌گوییم و معتقدیم که ما محتاجیم به خدا و همه چیز ما از طرف خداست.^۱

س - معنی صوفی چیست؟

ج - به اعتقاد عده‌ای اصولاً کلمه صوفی یونانی است مانند قسمت آخر کلمه تئوزوف و فیلوزوف؛ یعنی، حکیم و دانشمند.

س - ممکن است اجازه بفرمایید سؤال کنم آن حضرت چند نفر پیرو دارند؟
ج - ما حزب سیاسی نیستیم و دسته‌بندی و جمعیت نداریم، ما به طرف خدای دعوت می‌کنیم و کسانی که دعوت ما را قبول می‌کنند و به راه خدا می‌روند، عده

---

۱. از جمله کسانی که به این رأی معتقد هستند ابوریحان بیرونی در کتاب تحقیق ماللهند است (هیأت تحریریه).

آنها را شماره نمی‌کنیم.

س - شما سایر علماء و آیه‌الله‌های شیعه را قبول دارید؟

ج - علماء دستور آداب و احکام ظاهری دینی را به مسلمانان می‌دهند و ما دستور پاکیزگی دل و اصلاح باطن را در راه جان و ملکوت آسمان و خدا را به پیروان می‌دهیم و می‌گوییم که هر کدام بایست دستور خود را از دیگری بگیرد و ما دستور و قوانین ظاهری اسلام را از آنها می‌گیریم و آنها باید دستور اصلاح باطن و معنی را از ما بگیرند.

س - تفاوت شما با سایر شیعیان چیست؟

ج - سلسله ما سلسله شیعه است و جانشین معنوی پیغمبر خود را جز با دستور و اجازه پیغمبر که شاگرد بزرگوار خود را بهتر می‌شناسد، روا نمی‌داریم. دوازده جانشین برای او مانند سایر شیعه قائلیم، منتهی دیگران می‌گویند: بعد از غیبت دوازدهم دسترسی به بزرگان نیست. ما می‌گوییم: از اول عالم تا مادامی که بشر می‌باشد، معلّم دینی لازم است و برهان معلّم اجازه است که بایستی دست به دست برسد و ما می‌گوییم: به همان مقاماتی که سایرین رسیده‌اند، می‌توان رسید و راه نجات به روی خلق بسته نشده و در تحت تربیت و اطاعت معلّم دینی، راه داخل شدن به ملکوت روی بشر باز است.

س - جانشین امام زمان در حال حاضر کیست؟

ج - همه سلاسل معتقدند که دستور سابقین از دیگران به ما رسیده ولی آنها دارای اجازه کتبی نیستند و ماییم که دارای اجازه کتبی از سابق هستیم.

س - کیفیت آن اجازه چگونه است؟

ج - حقیقت اجازه آن است که شاگردی تربیت کنند و به مقام روحی برسد و داخل در ملکوت شود، همان‌طور که حضرت یحیی، علیه السلام، بعد از چهل روز به حضرت عیسی گفت: برو مردم را توبه بده؛ همین‌طور اجازه کتبی و شفاهی می‌دهند.

س - اجازه نامه در دست پیروان هست؟

ج - در این زمان هست.

س - اجازه نامه در روی طومار یا پوست یا فلز است؟

ج - تابع معمول زمان است.

س - این رویه از چه زمان متداول شده است؟

ج - این اجازه از زمان آدم ادامه داشته و مانند دانه های زنجیر بلا انقطاع است.

س - جانشین چگونه معرفی می شود؟

ج - این قسمت ارثی نیست ولی اتفاقاً اجازه من از پدر و جد رسیده.

س - جانشین شما چطور انتخاب می شود؟

ج - تعیین با خداست و انتخاب محض میل خود نیست بلکه با الهام خدایی

است.

س - پدر جناب عالی شما را انتخاب کرد، چطور الهام آمد؟

ج - همان طور که به دل شما الهام آمد که بدین جا بیایید، به ایشان نیز الهام شد،

منتهی دل صافی و غیر صافی است، فرق بسیار است.

تقدیر - جناب عالی خیلی فیض بخش هستید، از صمیم قلب تشکرات خود را

تقدیم می نمایم.

ج - از شما هم که به فکر فهماندن به سایرین هستید، متشکرم. فرق ما با

سایرین همین است که ما می گوییم: هر چیز را باید تحقیق کرد و فهمید.

س - جناب عالی چند اولاد دارید؟

ج - آنچه حالا موجود است: یک دختر و هفت پسر و بزرگتر آن است که

به مگه رفته.

س - اسم خود حضرت عالی و پسر بزرگ شما چیست؟

ج - حاج محمد حسن صالح علی شاه و پسر بزرگ حاج سلطان حسین تابنده.